

Формування мовно-мовленнєвої і літературної компетенції молодших школярів засобами інтерактивних технологій

Мета заняття

ознайомити студентів з особливостями інтерактивних технологій; формувати у майбутніх учителів початкової школи поняття «інтерактивні методи», «інтерактивне навчання» розвивати вміння й навички використовувати інтерактивні методи у процесі навчання молодших школярів мови і читання, професійну вправність студентів щодо здійснення мовної і літературної освіти учнів початкової школи; виховувати культуру мовлення майбутніх фахівців у галузі початкової освіти й позитивне ставлення до обраної професії.

Ключові поняття

технологія навчання, інтерактивне навчання, інтерактивний метод, робота в парах, ротаційні (змінні) трійки, «2-4-усі разом», карусель, акваріум, дискусія, методи колективно-групового навчання, мікрофон, мозковий штурм, навчаючи – вчуся, ажурна пилка, незакінченні речення, методи ситуативного моделювання, симуляції, імітаційні ігри, рольові ігри, метод «Прес», «Обери позицію», «Зміни позицію», безперервна шкала думок, дебати.

План

1. Суть інтерактивних технологій навчання.
2. Інтерактивний урок: особливості проведення.
3. Класифікація інтерактивних методів навчання.

Література

1. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах / [кол. авторів за ред. М. І. Пентилюк]. – К. : Ленвіт, 2004. – 400 с.
2. Пометун О. Сучасний урок : інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко. – К. : А.С.К., 2005. – 192 с.
3. Чемоніна Л. Сучасні технології навчання освітньої галузі «Мови і літератури» в початковій школі : навч. посіб. / Лада Чемоніна. – Бердянськ : Видавець Ткачук О. В., 2016. – 212 с.
4. Чепіль М. М. Педагогічні технології : навч. посіб. / М. М. Чепіль, Н. З. Дудник. – К. : Академвидав, 2012. – 224 с.

Інтерактивні технології навчання створюють умови для:

- ◆ постановки цілей і завдань, що потребують пошуку й аналізу різних рішень;
- ◆ вибору різноманітних способів діяльності для досягнення результату;
- ◆ розвитку комунікативних умінь і навичок;
- ◆ розвитку таких важливих соціальних навичок як швидкість і гнучкість;
- ◆ критичності мислення під час прийняття рішень;
- ◆ вихованню поваги до чужої думки, вміння ефективно працювати в групі, команді.

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ

технологія, яка передбачає активну взаємодію всіх учасників навчально-виховного процесу, індивідуалізує участь кожного в колективній (груповій) діяльності з чітко спланованим очікуваним результатом навчання

СУТНІСТЬ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ

**навчальний процес
організовується
на засадах постійної взаємодії
всіх учнів класу**

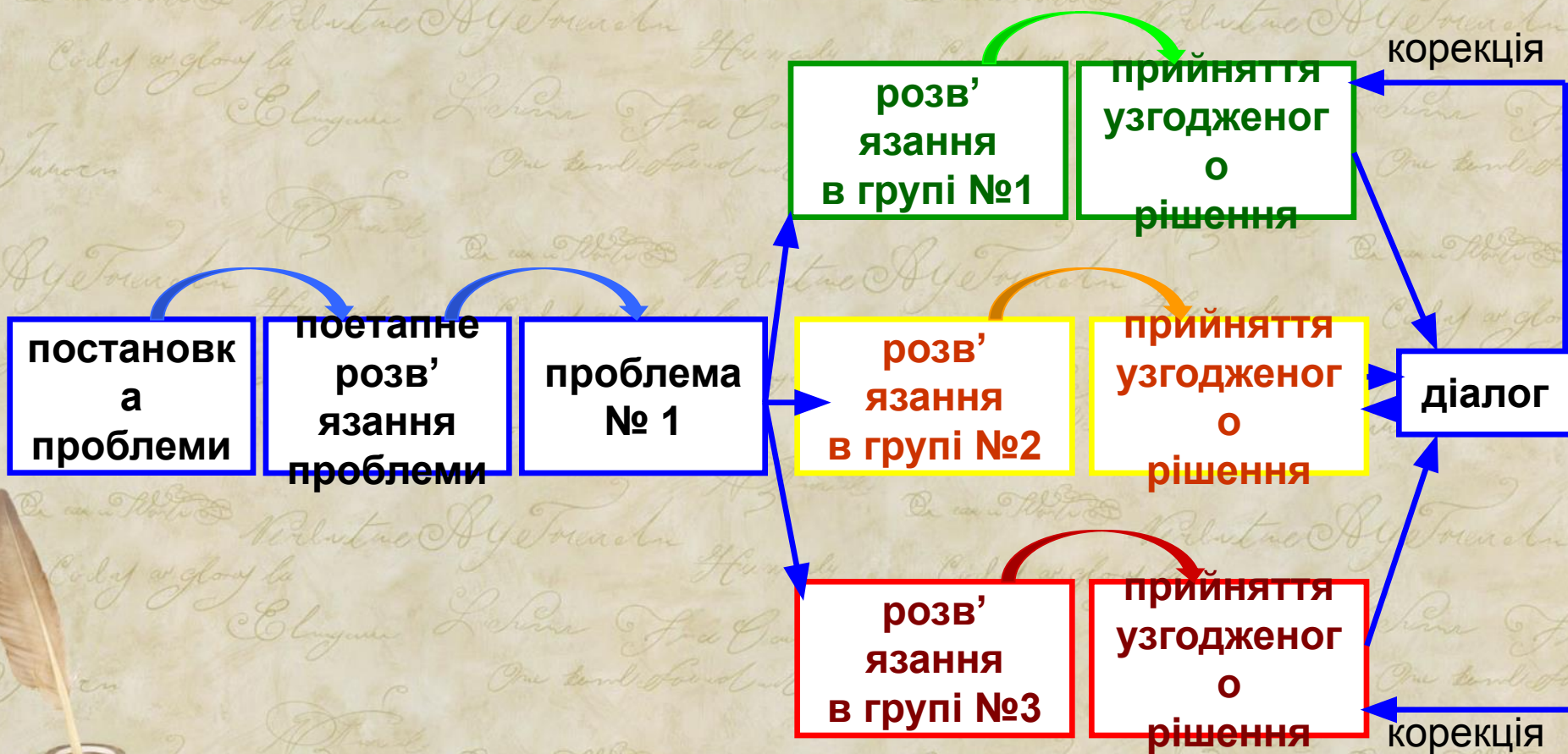

Інтерактивні методи навчання дозволяють:

- ◆ полегшити процес засвоєння програмового матеріалу;
- ◆ активізувати навчальну діяльність учнів;
- ◆ формувати навички аналізу навчальної інформації, творчого підходу до засвоєння навчального матеріалу;
- ◆ формулювати власну думку, правильно її висловлювати, додавати свою точку зору, аргументувати й дискутувати;
- ◆ моделювати різні ситуації та збагачувати власний соціальний досвід через включення в різні життєві ситуації;
- ◆ вчитися слухати іншу людину, поважати альтернативну думку, прагнути до діалогу;
- ◆ налагоджувати конструктивні стосунки в групі, позначати своє місце в ній, уникати конфліктів, шукати компроміси;
- ◆ знаходити раціональні шляхи розв'язання проблем, формувати навички проектної діяльності, самостійної роботи, виконання творчих робіт.

Орієнтовна структура інтерактивного навчання

Недоліки інтерактивних технологій навчання

- ◆ на засвоєння незначного обсягу інформації необхідно багато часу;
- ◆ кожна інтерактивна технологія потребує попереднього розгляду і навчання учнів процедури;
- ◆ учитель має менший контроль над обсягом і глибиною вивчення, часом і перебігом навчання, результати роботи учнів менше передбачувані;
- ◆ на інтерактивному уроці складно дотримуватись дисципліни;
- ◆ бракує методичних розробок і літератури.

ЕТАПИ ІНТЕРАКТИВНОГО УРОКУ

МОТИВАЦІЯ

оголошення, представлення теми й очікуваних результатів

актуалізація знань, надання необхідної інформації

усвідомлення (інтерактивна частина – основна складова уроку)

рефлексія

Класифікація інтерактивних методів

із широким спектром
можливостей

із середнім спектром
можливостей

із вузьким спектром
можливостей

на основі формування
мотивації конфлікту (Г. Харханова)

дискусійні
методи

ігрові
методи

психологічні
методи

на основі їх комунікативних функцій
(О. Голубкова, А. Прилепо)

дискусійні
методи

ігрові
методи

тренінгові
методи

Т. Паніна, Л. Вавілова

**інтерактивні методи опрацювання
дискусійних питань**

**інтерактивні методи
кооперативного навчання**

**залежно від мети уроку
та форм організації
навчальної діяльності
школярів**

**інтерактивні методи
ситуативного моделювання**

**інтерактивні методи
колективно-групового навчання**

**робота
в
парах**

**ротаційн
і
(змінні)
трійки**

**“Акваріу
м”**

**ІНТЕРАКТИВ
НІ
МЕТОДИ
КООПЕРАТИ
ВНОГО
НАВЧАННЯ**

**2 – 4 –
усі разом**

**робота
в
малих
групах**

**“Карусел
ь”**

Робота в парах

ЗАВДАННЯ № 1

До нас завітав Незнайко. Ось які речення зі словом *книга* він придумав:

Книга – наш найкращий друг. У книга можна знайти багато цікавого. Із книга можна корисно провести час. Тому треба дбайливо ставитися до книга.

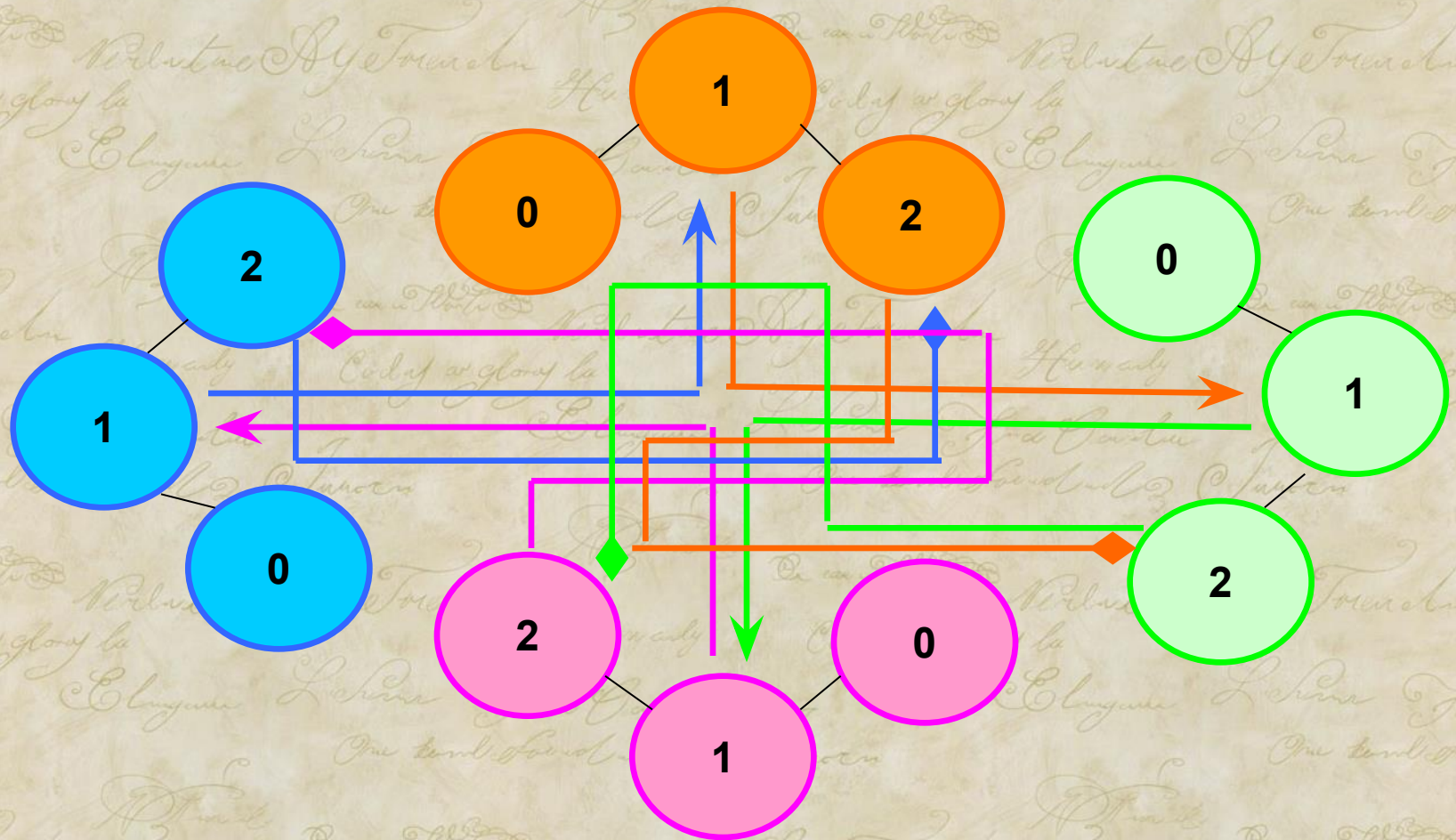
Чи можна стверджувати, що Незнайко володіє українською мовою? Чому ви так вважаєте?

Що доведеться зробити, виправляючи його речення?

Ротаційні (змінні) трійки

Ротаційні (змінні) трійки

Завдання № 2

Прочитайте текст. Знайдіть і выпишіть спільнокореневі слова. За зразком зобразіть графічно розташування кореня і загальну модель відносин, що пов'язують споріднені слова цього ряду.

Давній знайомий

Ведмідь надто полюбив табір геологів. У таборі смачно пахло від кухні. Люди частували гостя. Та невдовзі геологи переїхали на нове місце, а склад із продуктами залишили там на деякий час. Ведмідь прийшов на обід. Але гостинних господарів не було. Тоді ображений гість знайшов склад і сам пригостився в ньому.

2 – 4 – усі разом

учень

учень

учень

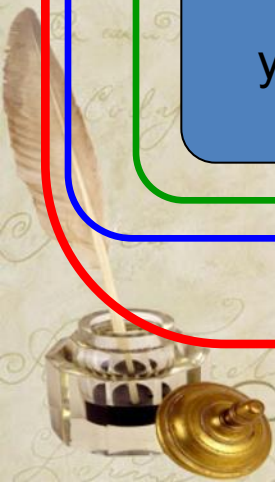
учень

учень

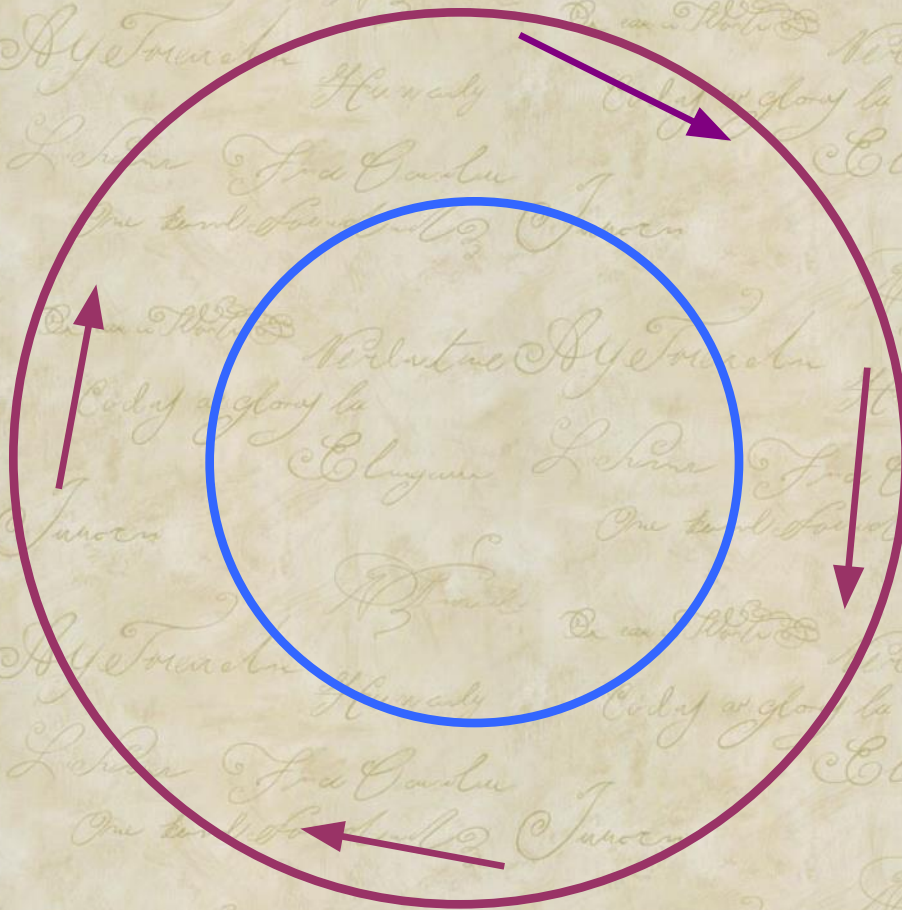
учень

учень

учень

Карусель

Карусель

- ◆Що виражає речення?
- ◆Які речення називаються розповідними?
- ◆Який розділовий знак має стояти в кінці розповідного речення?
- ◆Які речення називаються питальними?
- ◆Який розділовий знак ставиться в кінці питального речення?
- ◆Які речення називаються спонукальними?
- ◆За якої умови в кінці спонукального речення ставиться знак оклику?

Акваріум

Учні класу

Учні класу
(4-6 осіб)

Акваріум

Завдання № 3

Прочитайте текст. Уточніть назву. Знайдіть і випишіть спільнокореневі слова, позначте їх будову. З'ясуйте значення спільнокореневих слів, визначте від якого слова і за допомогою чого вони утворилися.

Хліб

Хліб печуть уже багато тисяч років. Тоді ж з'явилося в людській мові і це слово. Рослини, із зерна яких виготовляли хліб, наші діди і прадіди почали називати хлібними. Здавна люди з великою любов'ю ставляться до хліба як цінного харчового продукту. Вони називають його з ніжністю і теплотою: хлібець, хлібчик. Декілька десятків нових слів утворилися від слова «хліб».

**“Мікрофо
н”**

**“Дерево
рішень”**

**“Мозкови
й
штурм”**

**інтерактив
ні
методи
колективн
о-
групового
навчання**

**“Незакін
ченні
речення”**

**“Навчаю
чи -
вчуся”**

**“Ажурна
пилка”**

Мікрофон

Завдання № 4

**Прослухайте текст. Доберіть до нього назву.
Випишіть споріднені слова. Чому, на вашу думку, гуси
так відреагували на відповідь гусені?**

*Ішли якомсь стежкою гусак, гуска і гусенята, а
назустріч їм повзла гусінь.*

- Ви хто такі? – запитала гусінь.

*- Я – гусак, це – гуска, а то – наші гусенята – ввічливо
відповів гусак.*

- А ти хто?

- А я – ваша тітка – похвалилась гусінь.

Гуси ображено загілготіли.

Незакінченні речення

Завдання № 5

Продовжіть речення:

1. **Спільнокореневими або спорідненими словами називаються....**
2. **Для того, щоб визначити корінь слова, необхідно....**
3. **Коренем називається ....**

Мозковий штурм

Завдання № 6

Яку думку виражено в останній строфі вірша
«Не кидайсь хлібом...» ?

Хто зерно сіє золоте

В землі палку невтому,

Той сам пшеницею зросте

На полі вселюдському.

Навчаючи - вчуся

1. Слова в реченні, що відповідають на певне запитання називаються членами речення.
2. Член речення, який вказує, про кого або про що говориться в реченні, називається підметом.
3. Підмет відповідає на питання ХТО? або ЩО?
4. Член речення, який вказує, що говориться про підмет, називається присудком.
5. Присудок відповідає на різні питання: ЩО РОБИТЬ? ЩО ЗРОБИТЬ? ЩО РОБИВ? ЩО РОБИЛИ? ЯКИМ Є ПІДМЕТ? ХТО ВІН ТАКИЙ? тощо.
6. Підмет і присудок – це головні члени речення, його основа.
7. Усі інші члени речення, окрім підмета і присудка, є другорядними.
8. Питання між головними членами речення можна ставити від підмета до присудка і навпаки – від присудка до підмета:
листя (що робить?) злітає; злітає (що?) листя.

**симуляції
(імітаційні
ігри)**

**драматиза
ції**

**інтерактив
ні
методи
ситуативн
ого
моделюва
ння**

**рольові
ігри**

Симуляції (імітаційні ігри)

Завдання № 7

Уявіть собі, що ви натуралісти і спостерігаєте за природою. Який запис ви зробили би сьогодні у своєму журналі? Який стиль доцільно використати для цього? Напишіть. Підкресліть слова, які, на вашу думку, впливають на стильове забарвлення створеного запису, визначте їх морфемний склад і спосіб творення.

**Метод
“Прес”**

дебати

**“Обери
позицію”**

**інтерактив
ні
методи
«Опрацюв
ання
дискусійни
х**

**телевізійн
е
ток-шоу**

**питань»
“Безперер
вна
шкала
думок”**

**“Зміни
позицію”**

Дякуємо за увагу!

